

Състезание по български език и литература – IV клас
17 юни 2003 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на карирания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Темата на текста често се подразбира от:

- а/ заглавието на текста;
- б/ опорните думи на текста;
- в/ броя на изреченията в текста.

Посочете невярното твърдение!

2. Какъв вид редактиране на текста е, ако повторените думи и думите с неточно значение се заменят с други думи:

- а/ заместване;
- б/ съкращаване;
- в/ прибавяне;
- г/ разместване.

3. В кой ред всички думи са написани правилно:

- а/ бобулечка, загадка, сготвя, споготба;
- б/ истрелвам, мръстник, усмивам, гонитба;
- в/ отегчение, смекчавам, футбол, указание;
- г/ бонтувам се, зависник, несгода, адрес.

4. В кой ред всички думи са записани неправилно:

- а/ възстановявам, кукувица, мириз, сгушен;
- б/ невиност, безчувствен, съучасник, свещениник;
- в/ олимпияда, възстание, тротоар, сбогом;
- г/ районен, куршум, популярен, пазхотка.

5. В кое изречение думата златен е употребена с преносно значение:

- а/ Старият майстор имаше златни ръце.;
- б/ Момъкът `и подарил златен пръстен.;
- в/ В старата ракла проблясваха златни монети.;
- г/ Златни гривни звънтяха на ръцете `и.

6. В кой ред всички думи са производни:

- а/ поле, вода, воден, полски, род;
- б/ лед, дете, подпиша, смешен, лекар;
- в/ народен, милостив, мъж, стар, сняг;
- г/ младеж, лечител, науча, леден, старец.

7. В кой ред има само съществителни имена:

- а/ дървен, играя, мъка, топлина, маса;
- б/ задължение, чувство, пеене, радост, печка;
- в/ миризма, красота, пиша, студен, молив;
- г/ щастие, вземам, зелен, скръб, учебник.

8. В кой ред е допусната грешка при членуването:

- а/ Човекът се страхуваше от лъва.;
- б/ На пътя лежеше тигърът.;
- в/ Мъжът бързо се качи на коня.;
- г/ Крокодилът излезе на брегът.

9. В кой ред има само прилагателни имена:

- а/ милост, дребен, скачам, летя, железен;
- б/ свежест, прелестен, вълнен, говоря, стъклен;
- в/ чуден, глупав, срамежлив, голям, умен;
- г/ вървя, писане, хубав, солен, горчив.

10. В кое изречение е пропусната запетая:

- а/ Ние се гордеем със славното минало на България.;
- б/ Вятърът подухваше леко и разпиляваше листата.;
- в/ Бузките на децата се зачервиха от студения въздух.;
- г/ В обширната савана видяхме лъвове хиени и зебри.

11. В кое изречение глаголят е в минало несвършено време:

- а/ Детето играеше в двора на къщата.;
- б/ В града те живяха през цялата година.;
- в/ Учениците пишат съчинение за зимата.;
- г/ Хористите ще пеят в голямата зала.

12. В кое изречение има наречие:

- а/ Бързото действие не даде добри резултати.;
- б/ Децата бързо решиха трудните задачи.;
- в/ Той разчиташе на бързината си.;
- г/ Тя бързаше, защото слънцето залязваше.

III. Съчинение

Силата на добрата дума

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

17 юни 2003 годин

I. Диктовка.

Тази година пролетта пристигна рано. Неусетно полето се обагри в най-различни нюанси на зеленото, а цветовете на разцъфналите дървета преливаха от бяло до лилаво. За няколко дни промените в природата станаха твърде осезаеми.

Слънчевите лъчи бързо изчистиха небето от облаците и го окъпаха със светлина. Топлината постепенно събуди цветята и те грейнаха в градините с цялото си очарование. Уханието им опияняваше хората и те с пълни гърди поемаха свежия въздух.

Пойните птици долетяха от юг и изпълниха тази пленителна картина с живот, пеейки омайни песни. Богатството от багри, форми и звукове отново ни убеждава, че природата е изкусен творец.

Състезание по български език и литература – IV клас

17 юни 2003 година

I. Диктовка.

Тази година пролетта пристигна рано. Неусетно полето се обагри в най-различни нюанси на зеленото, а цветовете на разцъфналите дървета преливаха от бяло до лилаво. За няколко дни промените в природата станаха твърде осезаеми.

Слънчевите лъчи бързо изчистиха небето от облаците и го окъпаха със светлина. Топлината постепенно събуди цветята и те грейнаха в градините с цялото си очарование. Уханието им опияняваше хората и те с пълни гърди поемаха свежия въздух.

Пойните птици долетяха от юг и изпълниха тази пленителна картина с живот, пеейки омайни песни. Богатството от багри, форми и звукове отново ни убеждава, че природата е изкусен творец.

Състезание по български език и литература – IV клас

17 юни 2003 година

I. Диктовка.

Тази година пролетта пристигна рано. Неусетно полето се обагри в най-различни нюанси на зеленото, а цветовете на разцъфналите дървета преливаха от бяло до лилаво. За няколко дни промените в природата станаха твърде осезаеми.

Слънчевите лъчи бързо изчистиха небето от облаците и го окъпаха със светлина. Топлината постепенно събуди цветята и те грейнаха в градините с цялото си очарование. Уханието им опияняваше хората и те с пълни гърди поемаха свежия въздух.

Пойните птици долетяха от юг и изпълниха тази пленителна картина с живот, пеейки омайни песни. Богатството от багри, форми и звукове отново ни убеждава, че природата е изкусен творец.

*Състезание по български език и литература – IV клас
15 юни 2004 година*

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариерния лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Основното предназначение на езика е:

- а/** да служи за общуване между хората;
- б/** да изразява чувствата на говорещия;
- в/** да помага при писане и четене.

2. “Разкрива за какво или за кого се говори в текста: лице, предмет, явление, случка, събитие.”

Горното определение е свързано със същността на:

- а/** заглавие на текста;
- б/** основна мисъл на текста;
- в/** тема на текста.

3. Моят роден град е Плевен. Градът се намира в Дунавската равнина. Край града тече река Вит. Градът ми е областен център.

Какъв начин на редактиране ще използвате, за да подобрите горния текст:

- а/** заместване;
- б/** съкращаване;
- в/** прибавяне;
- г/** разместване.

4. “Птицата излитна към избистреното небе. Проследих я с очи. Тя летеше и ставаше все по-малка. След това изчезна от погледа ми, стопи се в синевата на небесната шир. Едва сега дочух песента на чучулигата. Слушах захласнат и напразно дирех чудната певица в небето.”

Текстът е съставен от:

- а/** 2 прости и 4 сложни изречения;
- б/** 3 прости и 3 сложни изречения;
- в/** 4 прости и 2 сложни изречения;

5. Той беше душата на нашата компания. Бели облаци плуват в небето. Фенерът разпръсква мека светлина.

В преносно значение са думите:

- а/** облаци, фенерът, разпръсква;
- б/** компания, светлина, бели;
- в/** душата, плуват, мека.

- 6. В кой ред всички думи са производни:**
а/ пътник, уловя, подарък, водач, борец;
б/ млад, горски, брат, мъж, летище;
в/ младеж, братче, нощ, вода, цвят;
г/ ръка, страх, стол, златен, ловец.
- 7. В кой ред е допуснатата грешка при членуването:**
а/ Алпинистът достигна върха с другаря си.;
б/ Изведнъж пред автобусът изскочи немирника.;
в/ По пътя за града препускаше конят.
- 8. В кой ред всички думи са написани правилно:**
а/ зграда, идеялен, услушам, пясък, изсипа;
б/ чувство, мирис, украса, камак, коршум;
в/ адрес, хитър, очудя, особенна, футбол;
г/ свадба, усмивка, урежа, сбогом, покрифка;
д/ въстание, осмивам, здание, култура, бистър.
- 9. “Прухладна луна нощ падна над земята. Бескрайното поле потъна във синкаф мрак и се предаде на далбока почивка под слаткият напев на жаби и щорци. От блиските ливади се убаци мъшки глас.”**
Правописните грешки в текста са::
а/ 8; б/ 9; в/ 10; г/ 11; д/ 12.
- 10. В кое изречение е пропусната запетая:**
а/ В гъстата джунгла се чуваше ревът на хищниците.;
б/ Всички се радваме, защотозаминаваме на екскурзия.;
в/ Крокодилът излезе на брега притай се и зачака.;
г/ Туристите си починаха и поеха към върха.
- 11. В кое изречение глаголят е в минало свършено време:**
а/ Преди няколко години живях при баба и дядо.;
б/ През ваканцията по цял ден играехме футбол.;
в/ Тя пееше за свободата, младостта и любовта.;
г/ Цял ден те говореха за предстоящото заминаване.
- 12. “Вчера внезапно ме изпитаха по математика”.**
В изречението наречията са за:
а/ количество и време;
б/ време и начин;
в/ начин и място;
г/ място и количество.

III. Съчинение

Най-голямото богатство

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

15 юни 2004 година

I. Диктовка.

Веднъж ми разказаха приказка за проверка на приятелството. Всички я знаят, но е добре понякога да ни я припомним.

Вървели двама другари по пътя. От гората изскочила огромна мечка и със страшен рев се хвърлила към тях. Единият момък бързо се качил на най-близкото дърво, но другият не успял. Той легнал на земята и се престорил на умрял. Хищникът се приближил до него, подушил го и с ръмжене се скрил в гъсталака.

Момъкът станал, огледал се и продължил пътя си, без да се интересува за другаря си, който го изоставил в беда. Той се убедил, че опасността е най-добрата проверка на истинското приятелство.

Състезание по български език и литература – IV клас

15 юни 2004 година

I. Диктовка.

Веднъж ми разказаха приказка за проверка на приятелството. Всички я знаят, но е добре понякога да ни я припомним.

Вървели двама другари по пътя. От гората изскочила огромна мечка и със страшен рев се хвърлила към тях. Единият момък бързо се качил на най-близкото дърво, но другият не успял. Той легнал на земята и се престорил на умрял. Хищникът се приближил до него, подушил го и с ръмжене се скрил в гъсталака.

Момъкът станал, огледал се и продължил пътя си, без да се интересува за другаря си, който го изоставил в беда. Той се убедил, че опасността е най-добрата проверка на истинското приятелство.

Състезание по български език и литература – IV клас

15 юни 2004 година

I. Диктовка.

Веднъж ми разказаха приказка за проверка на приятелството. Всички я знаят, но е добре понякога да ни я припомним.

Вървели двама другари по пътя. От гората изскочила огромна мечка и със страшен рев се хвърлила към тях. Единият момък бързо се качил на най-близкото дърво, но другият не успял. Той легнал на земята и се престорил на умрял. Хищникът се приближил до него, подушил го и с ръмжене се скрил в гъсталака.

Момъкът станал, огледал се и продължил пътя си, без да се интересува за другаря си, който го изоставил в беда. Той се убедил, че опасността е най-добрата проверка на истинското приятелство.

*Състезание по български език и литература – IV клас
14 юни 2005 година*

I. Диктовка.

Пишете диктовката на карирания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Авторът изразява собственото си отношение към разказаното, цели нещо да ни внуши, в нещо да ни убеди.
Горното определение разкрива същността на:
а/ тема на текста;
б/ опорните думи;
в/ основна мисъл на текста;
г/ заглавие на текста.
2. Обичам да седя край реката и да мечтая замечтано. Във водата на реката плуват диви патици, които не са опитомени. Те са много хубави и красиви. От водните капки разноцветните им и шарени пера блестят на слънцето.
Какъв начин на редактиране ще използвате, са да подобрите горния текст:
а/ заместване;
б/ съкращаване;
в/ прибавяне;
г/ разместване.
3. През ранната пролет земята се отърсва от снежната покривка пойните птици долетяват от юг а дърветата се отрупват с ароматни цветове. Близката полянка е изпъстрена с минзухари кукуряци жълтурчета и теменужки. Децата са уморени от игрите ала нощта ги приспива радостни и щастливи
Горният текст има нужда от:
а/ три запетаи;
б/ четири запетаи;
в/ пет запетаи;
г/ шест запетаи.
4. Отвън надничаше есенната нощ. Дъждът тихо ромолеше. Стопаните угасиха лампите и къщата се смълча. Ванката притвори очи и заслуша. Щурчето започна бавно и тихо своята песен.
В текста има:
а/ 1 просто и 4 сложни изречения;
б/ 3 прости и 2 сложни изречения;
в/ 4 прости и 1 сложно изречение;
г/ 2 прости и 3 сложни изречения.
5. В кой ред има неправилно написани думи:
а/ втурна, врабче, замък, възторг, радост;
б/ лъкатуши, вестник, човка, изсъхна, блясък;
в/ искочи, трясак, особена, вход, лъфче;
г/ сграда, здание, мирис, култура, камък.

6. Във българското семейство има вековни традиции, свързани със грижата за децата, с почита към възрастните, с уважението към труда и голямите християнски празници.

Правописните грешки в изречението са:

а/ 5; б/ 7; в/ 9; г/ 11; д/ 13.

7. Сутринта слънцето най-после се усмихна. Вятърът свиреше в комините на къщите. Очите на детето плуваха в сълзи. Направено е от златните ръце на баба.

В преносно значение са думите:

а/ сутринта, вятърът, очите, направено;
б/ слънцето, комините, детето, ръце;
в/ най-после, къщите, сълзи, баба;
г/ се усмихва, свиреше, плуваха, златните

8. В кой ред всички думи са непроизводни:

а/ мъж, воден, студен, лекар, младеж, вода;
б/ брат, гора, млад, път, нощ, вода;
в/ борец, ръка, ловец, род, народ, златен;
г/ роб, писател, вестник, летя, горски, дом.

9. Снег... вали вече цяла седмица. Силни... вятър гони снежинките и ги блъска в заледен... прозорец. Децата от големи... град не се боят от студ... . Те скачат весело около снежни... човек.

Поставете пропуснатия определителен член. В текста броят на пълните и кратки определителни членове е:

а/ 1 кратък и 5 пълни; б/ 4 кратки и 2 пълни; в/ 3 кратки и 3 пълни;

10. Бродиме из планината. Изкачваме високите и върхове. Сродяваме се с орлите.

В коя от думите е допусната грешка:

а/ бродиме; б/ изкачваме; в/ сродяваме.

11. В кое изречение глаголят е в минало свършено време:

а/ През лятото четох интересни книги.;
б/ С дядо често ходехме на реката.;
в/ Аз пиех най-различни лекарства.;
г/ Момичето слушаше чудесната музика.

12. Слънцето изгря рано и златните му лъчи бързо се разляха навсякъде.

В изречението са използвани наречия за:

а/ време, начин, количество;
б/ място, начин, количество;
в/ време, начин, място.

IV. Съчинение

Прекланям се .....

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
14 юни 2005 година
I. Диктовка.

Зимата също има своето очарование. Вековната гора представлява прелестна картина. Белотата заслепява очите, падналият сняг блести и милиони кристалчета отразяват слънчевите лъчи. Това е истинско вълшебство.

Раззеленената гора през пролетта е красива, но през зимата хубостта и е като в приказка. Навсякъде цари тишина и само някоя уплашена птица нарушава този покой. Върху гладката снежна повърхност се виждат следи от лисици, зайци и сърни. Дишаме с пълни гърди свежия въздух и се наслаждаваме на това чудесно творение.

Обхващат ни чувства на радост, възхищение и благоговение. Тези неподозирани преживявания се дължат на природата, която на малки разстояния мени облика си и разкрива пред очите ни своята омайна красота.

Природата е най-изкусният художник.

Състезание по български език и литература – IV клас

14 юни 2006 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариения лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Пунктуация е:

- а/ промяната на гласа по сила и височина, ударенията и паузите при изговаряне на изречението;
- б/ временно кратко спиране при произнасяне на изречението или на части от него;
- в/ правилата за използване на препинателните знаци.

2. Нощем излизаше вятър и с вой се бореше с мрака свиреше и играеше по пустите улици по разградените дворове блъскаше вратите тичаше по покривите викаше обезумяло комините и се заканваше на сиромасите. / Елин Пелин /

В текста трябва да се поставят:

- а/ три запетаи;
- б/ четири запетаи;
- в/ пет запетаи;
- г/ шест запетаи.

3. В кое изречение има антоними:

- а/ ...Гледаш смътни грамади от върхове, високи и ниски, близки и далечни, светли и тъмни.../ Алеко Константинов /;
- б/ При хан Крум българската държава става една от най-силните страни в Европа;
- в/ Император Никифор минава с голяма войска Стара планина, превзема столицата Плиска и я опожарява.

4. Обща част в думите, която носи основното им значение.

Това определение разкрива същността на:

- а/ представката;
- б/ корена;
- в/ наставката.

5. В кой ред всички думи са производни:

- а/ мъж, игрище, указател, род;
- б/ старец, път, разпитвам, дом;
- в/ излекувам, нощ, роб, вестник;
- г/ прегледам, народ, ловец, студен.

6. Шесте яребици се пребраха във редкото и транливо храсче. Тази гудина пролета беше закаснала, снec и пустута църеше навсекъде.

Правописните грешки в изреченията са:

- а/ 10;   б/ 12;   в/ 14;   г/ 16.

7. Небето се намръщи и заваля дъжд. През нощта морето се разгневи. Студеният поглед на змията следеше жертвата. В полето зрееха златни ниви.

В кой ред всички думи са с преносно значение:

- а/ златни, студеният, намръщи, разгневи;
- б/ небето, морето, змията, зрееха;
- в/ нощта, поглед, ниви, заваля;
- г/ жертвата, следеше, полето, дъжд.

8. В тъпата детето изгуби майка си. Детето търсеше майка си и плачеше. Минувачите успокояваха детето и разпитваха за майката. Най-после майката се появи.

Какъв начин на редактиране ще използвате, за да подобрите горния текст:

а/ съкращаване;

б/ заместване;

в/ прибавяне;

г/ разместване.

9. Вятър... свири в комин..... Крокодил... излезе на брег... Цар... повикал момък... и му дал меч... . Моряк... се качи на кораб... . Той поздрави капитан... .

Поставете пропуснатия определителен член. В текста броят на пълните и кратки определителни членове е:

а/ 5 пълни и 5 кратки;

б/ 6 пълни и 4 кратки;

в/ 4 пълни и 6 кратки;

г/ 2 пълни и 8 кратки.

10. Дойде зимата. Децата стегнаха шейните. Те излязоха на улицата и направиха голям снежен човек. Острият вятър щипе бузките им, но малчуганите не се страхуват от студа. Всички скачат весело около снежния великан.

В текста има:

а/ 2 прости и 3 сложни изречения;

б/ 1 просто и 4 сложни изречения;

в/ 4 прости и 1 сложно изречение;

г/ 3 прости и 2 сложни изречения.

11. Хищният звяр предпазливо следеше младата антилопа. Тя получи прекрасен подарък за празника. На седем години аз тръгнах на училище. Ние ще защитим достойно името на родния град.

В изреченията частите на речта се разпределят:

а/ 9 съществителни имена, 5 прилагателни имена, 4 глагола, 2 лични местоимения, 1 числително име и 1 наречие;

б/ 7 съществителни имена, 6 прилагателни имена, 5 глагола, 1 лично местоимение, 1 числително име и 2 наречия;

в/ 8 съществителни имена, 4 прилагателни имена, 4 глагола, 3 лични местоимения, 1 числително име и 2 наречия;

г/ 6 съществителни имена, 4 прилагателни имена, 6 глагола, 3 лични местоимения, 2 числителни имена и 1 наречие.

12. В кое изречение глаголят е в минало свършено време:

а/ Тогава живеехме в големия град.;

б/ Аз цял ден играх с новата топка.;

в/ Децата се смееха от сърце на клоуна.;

г/ Момичето пеше за своята страна.

III. Съчинение

Магията на човешката доброта

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
14 юни 2006 година
I. Диктовка.

Мъглата се разсея и слънчевите лъчи огряха върховете на раззеленените дървета. Въздухът е изпълнен с аромата на най-различни ранни цветя.

Пролетта е използвала всички бои от своята палитра и е обагрила всеки стрък, всяко листче и цветче. Близкото поточе е бистро като сълза. Водата му подскача от камък на камък, след това се успокоява и монотонно бълбука между разклонените върби. Една изящна червеношийка прелита от клон на клон и любопитно се оглежда.

Тази пролетна картина буди искрено възхищение и ни убеждава отново във вълшебството на природата. Тя ни отморява и поражда у нас най-възвишени чувства.

Състезание по български език и литература – IV клас
12 юни 2007 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Препинателни знаци са:

Посочете грешния отговор:

- а/** интонация и пауза;
- б/** точка и въпросителна;
- в/** многоточие и двоеточие;
- г/** удивителна и тире.

2. Изречението е подбудително, ако с него:

- а/** се съобщава нещо;
- б/** се пита за нещо;
- в/** се изразяват чувства;
- г/** се изказват заповед, молба.

3. Нощта беше студена безлунна и мъглива. Хората избраха място запалиха огън и извадиха храната си. Един от мъжете остана на пост. Той се взираше в мрака но виждаше само плътната стена на джунглата.

В текста трябва да се поставят:

- а/** две запетаи;
- б/** три запетаи;
- в/** четири запетаи;
- г/** пет запетаи.

4. В кое изречение няма антоними:

- а/** Лошият мир е по-добър от война.;
- б/** Приятел в нужда се познава.;
- в/** Черните ръце правят белия хляб.;
- г/** Сит на гладен не вярва.

5. На кой ред всички думи имат представка, корен и наставка:

- а/** старец, конник, лекар, ходя;
- б/** вълшебник, страшен, воден, младеж;
- в/** народен, безстрашен, известен, подводен;
- г/** работник, снежен, прочета, вятър.

6. В кой ред всички думи са непроизводни:

- а/** роб, студ, мъж, стар;
- б/** учител, певец, овчар, път;
- в/** младеж, лекар, ден, вест;
- г/** воден, дом, играч, роден.

7. Неосетно настъпи чудна летна нощ, а бескрайното поле се одаде на почифка под монотоният напеп на жаби и щорци.

Правописните грешки в изречението са:

- а/ пет;   в/ осем;
- б/ седем;   г/ десет.

8. Днес слънцето се събуди рано. Лъчите му погалиха пролетните цветя и те се засмяха. Пред голямата къща стоеше млада и хубава жена. На лицето ѝ грееше топла усмивка.

В кой ред всички думи са с преносно значение:

- а/ къща, слънцето, цветя, голямата, хубава;
- б/ се събуди, погалиха, се засмяха, грееше, топла;
- в/ рано, пред, лицето, стоеше, пролетни;
- г/ днес, млада, усмивка, жена, лъчите..

9. Лъв... следеше ловец.... На кораб... се качи капитан... В океан... се надигнаха огромни вълни, които заливаха брег... и помитаха всичко по път... си. През ден... дъжд... не спря.

Поставете пропуснатия определителен член. В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ 4 пълни и 5 кратки;
- б/ 6 пълни и 3 кратки;
- в/ 3 пълни и 6 кратки;
- г/ 5 пълни и 4 кратки.

10. От дълбините на океана изплува голяма акула и се насочи към ранения водолаз, Очите ѝ следяха всяко негово движение. Той я забеляза и се вцепени от ужас. В този миг видя спасителната лодка.

В текста има:

- а/ 2 прости и 2 сложни изречения;
- б/ 1 просто и 3 сложни изречения;
- в/ 3 прости и 1 сложно изречение;
- г/ 3 сложни и 1 просто изречение.

11. Огромният питон неумолимо стискаше малкото тигърче. Той бързо се справя с трудностите. Наградата връчиха на пет деца, Те заслужиха признанието.

В изреченията частите на речта се разпределят:

- а/ 6 съществителни имена, 2 прилагателни имена, 4 глагола, 1 числително име, 2 наречия, 2 лични местоимения;
- б/ 5 съществителни имена, 3 прилагателни имена, 3 глагола, 2 числителни имена, 1 наречие, 3 лични местоимения;
- в/ 4 съществителни имена, 4 прилагателни имена, 4 глагола, 1 числително име, 2 наречия, 2 лични местоимения;
- г/ 3 съществителни имена, 5 прилагателни имена, 4 глагола, 1 числително име, 2 наречия, 2 лични местоимения..

12. В кое изречение глаголят е в минало свършено време:

- а/ Те играеха футбол в двора на училището;
- б/ По време на похода пиехме много вода;
- в/ Детето четеше книгата с интерес.;
- г/ Дълго време живях при баба и дядо.

IV. Съчинение

Мечтая си за .....

Пишете съчинението на кариения лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
12 юни 2007 година
I. Диктовка.

Изтощените туристи с усилие се придвижваха по скалистата пътека. Всияки жадуваха за почивка, защото умората ги обезсилваше. Най-после стигнаха до върха.

Водачът отведе групата на една раззеленена поляна. През нея течеше бистър ручей. Пътешествениците се напписаха със студена вода и тогава се огледаха наоколо.

Пролетта навсякъде напомняше за себе си. Въздухът беше чист и ги отморяваше. Усещаше се уханието на ароматни горски цветя. Слънчевите лъчи ги огряваха и им помагаха да растат по-бързо. Туристите се радваха на разнообразието от багри, които правеха природната картина още по-прелестна. Всички забравиха мъчителното изкачване.

Състезание по български език и литература – IV клас
10 юни 2008 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на карирания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Основното средство за общуване между хората:
а/ са жестовете;
б/ са погледите;
в/ е езикът;
г/ е телевизията.

2. В кой ред всички думи са написани правилно:
а/ часовникар, пътник, бистар, чувство;
б/ здание, сватба, кораб, усмивка;
в/ рождена, светулка, исток, збогом;
г/ булевард, рекъл, нощен, весник.

3. В кое изречение думата горчив е употребена в преносно значение:
а/ Тя седнала и горчиво заплакала.;
б/ Трябваше да пия горчиво лекарство.;
в/ В устата ми остана горчив вкус.;
г/ Пелинът е много горчива билка.

4. В кой ред всички думи са производни:
а/ кон, поле, студ, златен;
б/ нощ, ваза, чета, дом;
в/ учител, градина, воден, пътник;
г/ лед, цар, меся, заваля.

5. В кой ред има само глаголи:
а/ пия, милост, жъна, нося;
б/ прося, чета, пръст, нос;
в/ прозорец, меся, пея, създавам;
г/ пиша, мета, поливам, донасям.

6. Човек.... идваше към нас бързо. Дъжд.... не спря през ден.... . Цар.... заповяда да доведат момък.... . Студен.... вятър блъска снежинките в залете.... прозорец.
Поставете пропуснатия определителен член. В текста броят на пълните и кратките определителни членове е:
а/ 4 пълни и 3 кратки;
б/ 3 пълни и 4 кратки;
в/ 5 пълни и 2 кратки;
г/ 2 пълни и 5 кратки.

7. Спеше цялата планина. Звездите светеха на небето. Само в дола пееше планинска рекичка шумеше по прагове слизаше към равнината. Тя ще напои житните блокове люцерните ябълковите градини лозята доматиите бостаните.

В текста трябва да се поставят:

- а/ три запетаи;   в/ пет запетаи;
б/ четири запетаи;   г/ седем запетаи.

8. Кое от изреченията е възклицателно:

- а/ Ела да играем!;
б/ Чудесна игра!;
в/ Прибирай се вкъщи!;
г/ Играй честно!.

9. В кое изречение глаголят е в минало несвършено време:

- а/ Петър запя пръв песента.;
б/ Жените носеха вода чак от кладенеца.;
в/ Децата правят снежен човек;
г/ През лятото ще отидем в планината за билки.

10. В кое изречение има наречие:

- а/ Успяхме да решим трудните задачи.;
б/ Развеселеното дете гледаше майка си.;
в/ Групата бавно се придвижваше.;
г/ Пролетта създаде добро настроение.

11. През ношта вятарат отихна. Заваля пухкаф сняк. На сутринта дарветата бяха с роскошни бяли корони.

Правописните грешки в текста са:

- а/ пет;
б/ шест;
в/ седем;
г/ девет.

12. Наведоха глави птиците и мълчаливо се сбогуваха. Ятото бавно се издигна. Закрепи се за миг горе в синьото небе. После се нареди в голям триъгълник и поляка се понесе в хоризонта. Само едно бяло петно остана в посърналото поле. След малко и то се раздвижи, дигна се и после спря на един селски покрив.

Текстът е съставен от:

- а/ 4 прости и 2 сложни изречения;
б/ 2 прости и 4 сложни изречения;
в/ 3 прости и 3 сложни изречение.

V. Съчинение

Магията на усмивката

Пишете съчинението на кариерния лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
10 юни 2008 година
I. Диктовка.

В кълбовидната къщичка се заселиха две белоглави синигерчета. Донесоха сламки, мъх и перушина. Постлаха гнездото. Женското птиче снесе пет красиви яйца с бели черупки и розови пъпчици.

През нощта задуха вятър. Появи се буря. Гората сякаш заплака. Плисна дъжд. Вятърът се усили. Младите дървета се огъваха. Старият бук болезнено изскърца. При втория порив на вятъра дървото полетя на една страна и се събори с трясък.

Синигерчетата закрепяха тревожно, вдигнаха се и полетяха над гората.

Състезание по български език и литература – IV клас
10 юни 2008 година
I. Диктовка.

В кълбовидната къщичка се заселиха две белоглави синигерчета. Донесоха сламки, мъх и перушина. Постлаха гнездото. Женското птиче снесе пет красиви яйца с бели черупки и розови пъпчици.

През нощта задуха вятър. Появи се буря. Гората сякаш заплака. Плисна дъжд. Вятърът се усили. Младите дървета се огъваха. Старият бук болезнено изскърца. При втория порив на вятъра дървото полетя на една страна и се събори с трясък.

Синигерчетата закрепяха тревожно, вдигнаха се и полетяха над гората.

Състезание по български език и литература – IV клас
9 юни 2009 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на карирания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. За да образуват текст, изреченията се свързват по:
  - а/ броя на думите в тях;
  - б/ смисъл и според правилата на езика;
  - в/ дължина;
  - г/ вид.

2. Абзацът е:
  - а/ началото на текста;
  - б/ последното изречение в текста;
  - в/ това, за което се пише в текста;
  - г/ част от текст между два нови реда.

3. В кой ред всички думи са написани неправилно:
  - а/ пастърва, бяли, корап, морски;
  - б/ зграда, далжина, поле, мравка;
  - в/ исток, врапче, хляп, коршум;
  - г/ вятър, олимпиада, сватба, зделка.

4. В кой ред има само прилагателни имена:
  - а/ стол, чадър, пролетен, силен;
  - б/ красив, летен, слънце, викам;
  - в/ снежен, висок, леден, весел;
  - г/ кристал, нося, скучен, пея.

5. Кой от следните глаголи е написан правилно:
  - а/ говориме;
  - б/ четеме;
  - в/ разказваме;
  - г/ пишемe.

6. Дойде есента. Пovia по-хладен вятър и запремята шарените листа. Във въздуха се понесе мирис на узрели плодове. Слънцето си играеше със сребърни паяжини. От планината се спускаха мъгли и кротки есенни дъждове попиваха в земята. Звънчето на селското училище нетърпеливо завика децата и гласът му ехтеше в кротката тишина.

Текстът е съставен от:

  - а/ 2 прости и 4 сложни изречения;
  - б/ 3 прости и 3 сложни изречения;
  - в/ 4 прости и 2 сложни изречения;
  - г/ 1 просто и 5 сложни изречения.

7. Лед.... скова малката рекичка. Селските къщи се гушеха под снег... . Ледени... вятър не спря през ден... . Дим... от комините образува бяла пелена. Децата се радваха на снег... .

Поставете пропуснатия определителен член. В текста броят на пълните и кратки определителни членове е:

а/ 3 пълни и 3 кратки;	в/ 4 пълни и 2 кратки;
б/ 2 пълни и 4 кратки;	г/ 1 пълен и 5 кратки.

8. В кое от изреченията глаголът е в минало несвършено време:

- а/ Аз обикалям парка.;
- б/ Аз обиколих парка.;
- в/ Аз ще обикалям парка.;
- г/ Аз обикалях парка.

9. Малката елха стоеше самотна край големия път който се спуска към града. Далечно зад нея се тъмнееше старата гора където нощем виеха вълци подскачаха катерички по оголените клонки тичаха бързоноги зайци.

В текста трябва да се поставят:

- а/ две запетаи;
- б/ три запетаи;
- в/ четири запетаи;
- г/ пет запетаи.

10. В кое изречение думата лице е употребена в прякото си значение:

- а/ Слънцето стопа последния сняг и лицето на земята се показва.;
- б/ Върху лицето на Петър грейна усмивка.;
- в/ Новото ми яке е с две лица.;
- г/ Той е лицето на нашия клас.

11. Падаха далбоки снегове. Натрупваха се преспи. Нощем планината изчезваше в мрак и магла. Дарветата пукаха от мрас , потоците едва балбукаха пот леда.

Правописните грешки в текста са:

- а/ пет;
- б/ шест;
- в/ седем;
- г/ осем.

12. В кое от изброените изречения има наречие за място:

- а/ Никой от нас не посмя да се качи горе.;
- б/ Трудно стигнахме селото.;
- б/ Малката рекичка заромоля весело.;
- в/ Трите момчета разговаряха шепнешком.

III. Съчинение

Моите вълшебни думи

Пишете съчинението на кариания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
9 юни 2009 година
I. Диктовка.

Силен нощен вятър огъна клоните на старите дървета. Те изпращяха. Гнездото на заспалата птица се наклони. Едно голокрило птиче тупна на тревата и жално записука. Разтревожена изхвъркна майката. Втурна се да го търси наоколо.

Блесна светкавица. Огря полянката. Птицата съзря рожбата си. За един миг я грабна и я вдигна към топлото гнездо.

Небето се пропука. Тежка гръмотевица продъни гората. Закапаха едри дъждовни капки. Двете пиленца се свряха под мекото майчино крило. Тихо затвориха очи.

Състезание по български език и литература – IV клас
9 юни 2009 година
I. Диктовка.

Силен нощен вятър огъна клоните на старите дървета. Те изпращяха. Гнездото на заспалата птица се наклони. Едно голокрило птиче тупна на тревата и жално записука. Разтревожена изхвъркна майката. Втурна се да го търси наоколо.

Блесна светкавица. Огря полянката. Птицата съзря рожбата си. За един миг я грабна и я вдигна към топлото гнездо.

Небето се пропука. Тежка гръмотевица продъни гората. Закапаха едри дъждовни капки. Двете пиленца се свряха под мекото майчино крило. Тихо затвориха очи.

Състезание по български език и литература – IV клас
8 юни 2010 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариения лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. **Опорни думи** в текста са тези, които:
  - а/ назовават героите в текста, но не и действията им;
  - б/ назовават главните герои и действията им и свързват по смисъл изреченията;
  - в/ отделят изреченията в текста;
  - г/ изразяват чувствата на автора.

2. В кой ред думите означават **признаци на предмети**:
  - а/ белота, голям, лек, топка;
  - б/ дървен, нов, студен, тъжен;
  - в/ направен, жълт, компютър, слънчев;
  - г/ цветен, шумен, шия, тишина.

3. В кой ред всички думи са написани **неправилно**:
  - а/ вятър, нощ, исток, книга;
  - б/ страх, корап, врапче, чехал;
  - в/ рекал, зграда, свадба, тетратка;
  - г/ камак, футбол, чувство, ваза.

4. В кой от следните редове думите **не са сродни**:
  - а/ носорог, носач;
  - б/ сметка, сметало;
  - в/ подкова, ковач;
  - г/ заключвам, ключар.

5. В кое от изреченията са употребени **антоними**:
  - а/ Който не работи, не трябва да яде.
  - б/ Животът е труден, но е интересен.
  - в/ Лъвът е смел, а заекът е страхлив.
  - г/ Светът е оцелял, защото се е смял.

6. В кое от следните изречения думата **смешно не е наречие**:
  - а/ Клоунът смешно крачеше с големите си обувки.
  - б/ Стоян смешно се криви на последния чин.
  - в/ Шапката с пера стоеше смешно на главата и.
  - г/ От гората изскочи малко смешно човече.

7. В кое изречение подчертаната дума е употребена в **прякото си значение**:
  - а/ Слънцето стопи последния сняг и лицето на земята се показва.
  - б/ Върху лицето на Петър грейна усмивка.
  - в/ Новото ми яке е с две лица.
  - г/ Той е лицето на нашия клас.

8. В кое от изреченията глаголът е употребен в преносен смисъл:
- а/ Ането целуна майка си и се качи в автобуса.
  - б/ Палави морски вълни целуват горещия пясък.
  - в/ Рицарите целунаха ръката на кралицата.
  - г/ Мъжете целуват ръка на дамите в знак на уважение.
9. Човек... бавно поведе кон... . Вятър... стихна. Небето се покри с облаци. Заваля. Дъжд... не спря през ден... . Сутринта мъж... беше изчезнал.
Поставете пропуснатия определителен член.
В текста броят на пълните и кратки членове е:
- а/ три пълни и три кратки;
  - б/ два пълни и четири кратки;
  - в/ четири пълни и два кратки;
  - г/ един пълен и пет кратки.
10. Залезът беше тъмен мрачен с огненокървави отблясъци. И още щом се смрачи глух тътен разтърси цялата гора. Вековните буки стройните брези ширококлонестите дъбове си засушукаха уплашено.
Герният текст има нужда от:
- а/ три запетаи;
  - б/ четири запетаи;
  - в/ пет запетаи;
  - г/ шест запетаи.
11. Дойде златокоса пролет. Зелена трева покри полята. Топлото слънце галеше земята и щедро пръскаше лъчите си навсякъде. Птици запяха весели песни и старата гора сякаш оживя. Бистро ручейче тичаше между дърветата. Деца огласиха пъстрите поляни с радостни викове.
В текста има:
- а/ три прости и три сложни изречения;
  - б/ две прости и четири сложни изречения;
  - в/ пет прости и едно сложно изречение;
  - г/ четири прости и две сложни изречения.
12. Прес лятото бях на почифка на море. По цял ден лежах на плажа, гмурках се, строях замаци от пясък. Най-много играх на водните парзалки. Сабрах си много миди. На луна светлина морето блестеше, а валните сакъш бяха златни.
Правописните грешки в текста са:
- а/ пет;
  - б/ шест;
  - б/ осем;
  - в/ девет.

III. Съчинение

Добрите хора

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
8 юни 2010 година
I. Диктовка.

На разсъмване напуснахме Сопот. Пътечката криволичеше между стари камъни. По пътя ни примамваха гроздове зрели къпини. Усмиваха ни се с чисти личица планински цветя. Най-последигнахме главното било на Стара планина. От тук се спускаха множество склонове и долове. Пред погледа ни се откри чуден планински простор. В синкавата далечина на хоризонта се губеха безброй върхове на други планини. Това бяха Родопите, Рила, Витоша, Средна гора.

Едно изворче тихо ромолеше с бистрите си струи. При него преди много години е почивал народният поет Иван Вазов.

Състезание по български език и литература – IV клас
7 юни 2011 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Предметът на разговор, това, за което се рзказва в текста , се нарича:

- а/ заглавие на текста;
- б/ тема на текста;
- в/ подтема на текста;
- г/ идея на текста.

2. В кой ред всички думи са съществителни имена:

- а/ радост, веселие, мързел, песен;
- б/ любов, обичлив, любим, красив;
- в/ стая, мозък, умен, радостен;
- г/ роза, багра, цветен, художник.

3. В коя дума е допусната правописна грешка:

- а/ умия;
- б/ усвиркам;
- в/ одобрявам;
- г/ осмивам.

4. В кой ред има неправилно написани думи:

- а/ кораб, изгрев, врабче, лъв;
- б/ сняг, река, нощ, хляб;
- в/ исток, връзка, блясак, сграда;
- г/ топка, вестник, шоколад, сватба.

5. В кой ред прилагателните имена са антоними:

- а/ гол – бос;
- б/ стара – немощна;
- в/ бърз – бавен;
- г/ весел – радостен.

6. В кое изречение думата пролет е подлог:

- а/ Нежните кокичета цъфтят през пролетта.
- б/ Лястовиците и щъркелите доведоха пролетта.
- в/ Пролетта донесе слънце и цветя.
- г/ През пролетта Ани празнува рожден ден.

7. В кое изречение глаголът е употребен в прякото си значение:

- а/ Птицата лети високо в небето.
- б/ Песента полетя над смълчаното поле.
- в/ Полетях от радост към училище.
- г/ Колите летяха с висока скорост по шосето.

8. Часовникар... поправи часовник... . Билкар... суши билки и диви плодове. Роман... е написан от писател... . Той занесе обувките при обушар... . Речник... съдържа хиляди думи.

Поставете пропуснатия определителен член.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ три пълни и четири кратки;
- б/ четири пълни и три кратки;
- в/ пет пълни и два кратки;
- г/ два пълни и пет кратки.

9. С тихи стъпки дойде пролетта. Усмихна се слънцето и погали с лъчи земята. Раззелени се гората и птиците весело запяха. Нацъфтяха ароматни цветя. Хората се радваха на слънчевите дни. Природата сякаш оживя.

Текстът е съставен от:

- а/ едно сложно и пет прости изречения;
- б/ едно просто и пет сложни изречения;
- в/ три прости и три сложни изречения;
- г/ две сложни и четири прости изречения.

10. Неосетно падна мрак. Вятърът стихна. Многобройни звезди опсипаха небето. Чуваше се само крякане на жаби и песен на щорци. Малкото селце се отпусна в прегрътката на ношната тишина.

Правописните грешки в текста са:

- а/ пет;
- б/ шест;
- в/ седем;
- г/ осем.

11. Една нощ в планината забуча градоносен облак. Гръмотевици продъниха небето, ронна проливен дъжд, втурнаха се пороци към реката. Те рушаха всичко по пътя си, скубеха дърветата с корените, търкаляха едри камъни.

В текста трябва да се поставят:

- а/ две запетаи;
- б/ три запетаи;
- в/ четири запетаи;
- г/ пет запетаи.

12. В кой ред всички думи са наречия:

- а/ тук, тих, добър, малък;
- б/ светъл, късно, вечер, силен;
- б/ бавно, утре, горе, отсреща;
- в/ някъде, коса, лош, тежък.

III. Съчинение

Вълшебната сила на приятелството

Пишете съчинението на кариерния лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
7 юни 2011 година
I. Диктовка.

От юг пристигна пролетният вятър. През светналите клонки в горичката навлизаше пролетно слънце. Снегът се стопи и потекоха мътни поточета.

Ден след ден напъпилата гора се разлисти. Разпукнаха се цветовете, поникнаха нови треви. Пойните птичета радостно пееха. Зажужаха диви пчели. Запълзяха бръмбари, запрелитаха мушици, пеперуди. Ниско в дола, над рекичката, полетяха водни кончета с крилца от тънка коприна.

Беше дошъл април.

Състезание по български език и литература – IV клас
12 юни 2012 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Кое от твърденията е грешно:

- а/ Текстът се състои от изречения, които са свързани по смисъл.
- б/ Темата на текста е това, за което се говори в него.
- в/ Опорните (ключовите) думи в текста назовават главните герои и действията им.
- г/ Текст , в който се разказва последователно дадена случка, е текст разсъждение.

2. На кой ред всички думи са написани правилно:

- а/ сфетофар, ръка, тетратка;
- б/ перушина, сладолед, молиф;
- в/ тефтер, мрафка, вятър;
- г/ врабче, изпит, параход.

3. На кой ред всички думи са прилагателни имена:

- а/ силен, воля, красота;
- б/ усмивка, приказка, леден;
- в/ златен, скромнен, талантлив;
- г/ автобус, морски, слънчев.

4. Коя от думите не е сродна с останалите:

- а/ летище;
- б/ летец;
- в/ летен;
- г/ летене.

5. В кой от следните редове думите са антоними:

- а/ жал - тъга;
- б/ обич - омраза;
- в/ ехо - отзвук;
- г/ миризма - аромат.

6. В кое изречение подчертаната дума е подлог:

- а/ Есента дойде рано.
- б/ Пойните птици отлетяха през есента.
- в/ Децата обичат есента.
- г/ През есента ваят студени дъждове.

7. В кое изречение подчертаната дума е употребена в прякото си значение:

- а/ Пипна се по носа.
- б/ Водя го за носа.
- в/ Корабът пори водите с носа си.
- г/ Видяхме нос Калиакра.

8. В кой от следните редове глаголите са в сегашно време:

- а/ спирахме, вървеше;
- б/ вечеряме, плуваме;
- в/ седнах, подремнаха;
- г/ криехме, желаех.

9. Учител... взе тетрадката на ученик... . Тигър... и лъв... срещнаха по пътя си жираф... и носорог... . Изпуснах автобус... . Молив... ми се счупи. Купих плодове от магазин... .

Поставете пропуснатия определителен член.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ три пълни и шест кратки;
- б/ четири пълни и пет кратки;
- в/ два пълни и седем кратки;
- г/ пет пълни и четири кратки.

10. Момичетата се прибраха вкъщи. Ина оправи стаята си и отиде в кухнята. Ани включи печката и затопли вечерята. Сестрите бързо подредиха масата. Ина изми плодовете на чешмата. Ани погледна часовника. Двете очакваха майка си.

Текстът е съставен от:

- а/ две сложни и пет прости изречения;
- б/ три сложни и четири прости изречения;
- в/ едно сложно и шест прости изречения;;
- г/ четири сложни и три прости изречения.

11. Задуха силен вятар. Запрививаха се клоните на дарветата. Оплашени птици летяха във въздуха. Вдигнаха се прашни облъци. Тешки капки полетяха. Чу се гръм. Страшна буря се изви нат гратчето.

Правописните грешки в текста са:

- а/ пет;
- б/ шест;
- в/ седем;
- г/ осем.

12. Петелът радостно подхвъркна надолу изправи се пред дъбовата врата на старците и закукурига. Те го чуха отвориха вратата поканиха го да влезе и го нагостиха богато.

В текста трябва да се поставят:

- а/ една запетаи;
- б/ две запетаи;
- в/ три запетаи;
- г/ четири запетаи.

III. Съчинение

Ако имах вълшебна пръчица...

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас
12 юни 2012 година
I. Диктовка.

Започваше да се мръква. Мъглите се сгъстиха. По върховете на планината се виждаха орли, които кръжаха над тях. Те ту изчезваха, ту се показваха между облаците. Гората оредя. Дърветата ставаха все по-ниски. Едри гранитни камъни се синееха по поляните. Трудно се вървеше из бодливите храсталаци.

Нощта бе студена и влажна. Планината шумеше с вековните си гори, чуваше се как бучат потоците и как вятърът тича по върховете на дърветата.

Състезание по български език и литература – IV клас

11 юни 2013 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Повествование наричаме:

- а/ текст, в който се описват хора и предмети;
- б/ текст, в който се доказва нещо;
- в/ текст, в който се разказват случки;
- г/ всеки текст, който не е стихотворение.

2. На кой ред всички думи са съществителни имена:

- а/ цветен, песен, лято, нося;
- б/ роза, птица, светлина, красив;
- в/ хляб, вятър, ваза, стол;
- г/ летя, вест, земя, момче.

3. На кой ред има само глаголи:

- а/ чета, бягам, шептя, смях;
- б/ сняг, люлея, пиша, месец;
- в/ пея, слушам, книга, ръка;
- г/ заспива, ухае, вали, пламти.

4. На кой ред всички думи са написани правилно:

- а/ бряг, сграда, култура, скреж;
- б/ мъдър, празник, момак, люляк;
- в/ афтобус, мъж, испит, кораб;
- г/ покрифка, камак, врапче, грат.

5. В кой от следните редове думите не са антоними:

- а/ трудолюбив - мързелив;
- б/ солен - кисел;
- в/ весел - тъжен;
- г/ голям - малък.

6. В кое изречение подчертаната дума е употребена в непрякото си значение:

- а/ За празника подарих на мама букет от пролетни цветя..
- б/ Във вазата е букетът от карамфили.
- в/ На сцената излезе цял букет от нашия клас-Маргарита, Виолета, Роза.
- г/ В цветарския магазин има букет от маргарити, виолети и рози.

7. В кое изречение има наречие:

- а/ Пролетното слънце огря земята.
- б/ Момичето тихо запя.
- в/ Заваля проливен дъжд.
- г/ Добрата новина зарадва хората.

8. В кое изречение глаголът е в минало несвършено време:

- а/ Утре ще ставам рано.
- б/ Реших трудната задача;
- в/ Влади играеше на двора;
- г/ Мая нарисува картина.

9. Опадаха последните есенни листа. Дърветата оголяха. Тежки облаци закриха небето и заваля дъжд. Студеният вятър огъваше клоните и гонеше рошавите врабчета. Улиците опустяха. Падна гъста мъгла и скри малкия град.

Текстът е съставен от:

- а/ три сложни и три прости изречения;
- б/ четири сложни и две прости изречения;
- в/ две сложни и четири прости изречения;
- г/ едно сложно и пет прости изречения.

10. Спортист..... взе медал от състезанието. Ани реши правилно тест..... . Лекар..... спаси живота на пациент..... . В класната стая влезе учител..... . Момчето изпи сок..... и си тръгна. Вятър..... хукна над град..... .

Поставете пропуснатите определителни членове.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ пет пълни и три кратки;
- б/ три пълни и пет кратки;
- в/ четири пълни и четири кратки;
- г/ два пълни и шест кратки.

11. Полята лежаха уголени и пусти. Прес ноца заваля дъжд-равен и тих. На сутринта небето се избистри, ала нат земята пропалзя хлат. Сребарни паяжинки се проточиха между храстите. Есента беше дошла.

Правописните грешки в текста са:

- а/ пет;
- б/ шест;
- в/ седем;
- г/ осем.

12. Дъждът спря но светлите планински ручейчета продължаваха да тичат между борове и белите брези между цъфналите цветя. Пъстрият кълвач който търсеше храна в един дънер видя забързаните ручейчета.

Поставете пропуснатите запетаи. В текста трябва да се поставят:

- а/ една запетаи;
- б/ две запетаи;
- в/ три запетаи;
- г/ четири запетаи.

III. Съчинение

Повече дървета? Да, моля!

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

11 юни 2013 година

I. Диктовка.

Духна тих ветрец. Слънцето погали земята. Ранобудни птички зацвърчаха в градината. Цветчетата на старата слива се разтвориха. Пъргави пчелици накацах по тях. Започнаха да събират сладък сок и прашец. Запрелитаха пеперуди и мушици. Беше прекрасно пролетно утро.

През натежалите от цветове клонки се усмихваше топло слънце. В цветните лехи отвориха очи пролетните цветя. Усмихнаха се нарциси, зюмбюли, иглики. Въздухът се изпълни с аромата им. Гукането на гълъби допълваше прекрасната картина.

Пролетта бе дошла.

Състезание по български език и литература – IV клас

10 юни 2014 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариения лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Описание наричаме:

- а/ текст, в който разсъждаваме;
- б/ текст, в който се описват хора и предмети;
- в/ текст, в който разказваме случки;
- г/ текст, в който има много непознати думи.

2. На кой ред всички думи са прилагателни имена:

- а/ мъдър, хубав, смел, студен;
- б/ мързелив, дъжд, скала, зелен;
- в/ страх, пъстра, огън, шумен;
- г/ малък, билка, здрав, цветен.

3. На кой ред всички думи са написани правилно:

- а/ ярак, калвач, , расказ, дърво;
- б/ лекар, грат, тежак, бонбон;
- в/ радост, песен, кумин, връзка;
- г/ морков, люлка, стъкло, параход.

4. На кой ред глаголите са написани грешно:

- а/ бягам, смятаме, говорят, рисуват;
- б/ гледаме, мислим, учим, ходим;
- в/ пееме, пишът, ръботят, викът;
- г/ четат, носят, плуваме, търсим.

5. На кой ред няма антонимна двойка:

- а/ плитък, висок, дълбок, нисък;
- б/ красив, очарователен, прекрасен, приказен;
- в/ добър, весел, лош, тъжен;
- г/ голям, бял, малък, черен.

6. На кой ред глаголите са в минало несвършено време:

- а/ носим, пеем, пишем, молим;
- б/ носехме, пеехме, пишехме, молахме;
- в/ носихме, пяхме, писахме, молихме
- г/ ще носим, ще пеем, ще пишем, ще молим..

7. В кое изречение прилагателното „намръщен“ е употребено в преносно значение:

- а/ Изобщо не харесвам намръщени хора.
- б/ Мамо, защо си толкова намръщена?.
- в/ От намръщеното небе закапаха едри капки дъжд.
- г/ Намръщеното дете се разплака.

8. В кое от изреченията няма наречие:

- а/ Отпред вървеше водачът.
- б/ Засвири леденият вятър.
- в/ Рано тръгнахме за хижата.
- г/ Децата весело запяха.

9. Труд..... е училище за характер..... . Вятър..... вее студено из планината. В такива минути страх..... спасява повече от разум..... . Търговец..... натовари караб..... . Сън..... е по сладък от мед..... . Площад..... и улиците в град..... се оживиха.

Поставете пропуснатите определителни членове.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ шест пълни и пет кратки;
- б/ пет пълни и шест кратки;
- в/ седем пълни и четири кратки;
- г/ четири пълни и седем кратки.

10. Тъмната гора мълчеше. В мрачината светеха само гнилите пънове. Зашумяха оголените дъбове, радостно запяха черните борове. Тополите бавно и постепенно заглъгнаха. Заваля сняг. От сивото небе се посипаха дребни снежинки и покриха земята с бяла покривка.

Текстът е съставен от:

- а/ две сложни и четири прости изречения;
- б/ три прости и три сложни изречения;
- в/ четири сложни и две прости изречения;
- г/ пет прости и едно сложно изречение.

11. В гурата живееше малак таралеш. Прес една тъмна нош той се промъкна в градината. Там намери три озрели ябалки. Ешко ги набоде на игличките си. Занесе ги в своята колипка. Започна сладко-сладко да хрупа.

Правописните грешки в текста са:

- а/ седем;
- б/ осем;
- в/ девет;
- г/ десет.

12. Южнякът изгони мъглите изчисти ведрото небе и извика слънцето. Заръча му да стопли земята. Запяха птиците нацъфтя кукуряк теменужки иглика. Дърветата се огледаха весело залюляха клони и побързаха да облекат пролетни премени.

Поставете пропуснатите запетаи. Текстът има нужда от:

- а/ четири запетаи;
- б/ пет запетаи;
- в/ шест запетаи;
- г/ седем запетаи.

III. Съчинение

Моята най-голяма мечта

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

10 юни 2014 година

I. Диктовка.

Настана чудна майска нощ. Тя беше тиха, светла и спокойна. Кротък ветрец слезе на земята, погали тревите и зашепна нещо. Из въздуха се понесе аромат на свежа зеленина. Наблизо ромолеше поточе, което извираше от скалите. Някъде унесено пееше славей.

Под лъчите на луната реката блестеше. Сенките на няколко дребни липи се отразяваха във водното огледало. Чуваха се песните на жаби и щурци, които непрестанно се надпяваха. А от безкрайното небе весело се усмихваха ярки звезди.

Състезание по български език и литература – IV клас

9 юни 2015 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на карирания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Кое твърдение е вярно:

- а/ в текста думата се употребява задължително с няколко значения;
- б/ текст, в който последователно се разказват случки, се нарича разсъждение;
- в/ основното средство за общуване между хората е езикът;
- г/ за да образуват текст, изреченията се свързват по броя на думите в тях.

2. На кой ред всички думи са написани правилно:

- а/ слънце, цвете, ябалка, четът;
- б/ люляк, вятър, влак, картоф;
- в/ щаслив, мравка, усмифка, учи;
- г/ момак, искусство, таралеш, учтив .

3. На кой ред всички прилагателни имена са написани грешно:

- а/ висок, красива, стъклени, бързи;
- б/ розово, млад, шоколадова, мразовит;
- в/ нисак, деца, суроф, сладак;
- г/ бяла, бистър, великолепна, златен.

4. На кой ред всички думи са глаголи:

- а/ добър, мрак, рисувам, пиша;
- б/ блясък, огнен, талант, задача;
- в/ вървя, нося, синеок, маса;
- г/ ям, меря, плувам, скачам.

5. В кое изречение глаголят е в минало свършено време:

- а/ Всички носеха дарове за младия цар.;
- б/ Цяла седмица пих горчив сироп.;
- в/ Днес ще ходим на излет в планината;
- г/ Учениците пишат съчинение.

6. В кое от изреченията има наречие:

- а/ Зимният вятър утихна.;
- б/ Успяхме да стигнем до малката хижа.;
- в/ Трудно се справих с поставената задача.;
- г/ Появи се красива дъга..

7. На кой ред антонимите са прилагателни имена:

- а/ тъмнина, светлина, радост, тъга;
- б/ болен, здрав, лек, тежък;
- в/ изгрява, залязва, бели, черни;
- г/ говоря, мълча, падам, ставам.

8. В кое изречение всички думи са употребени в прякото им значение:

- а/ Сутринта слънцето се усмихна.;
- б/ Той има златни ръце.;
- в/ Лицето ѝ свети от радост.;
- г/ Огънят в камината угасна бавно..

9. Път... криволичеше през полето. Цар... дал наградата на момък... . Директор... поздрави ученик... за отличното представяне. Сиви... гълъб весело гукаше. От зли... човек нямало и следа.

Поставете пропуснатите определителни членове.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ четири пълни и три кратки;
- б/ три пълни и четири кратки;
- в/ два пълни и пет кратки;
- г/ пет пълни и два кратки.

10. Веднъж в Пиомбино завалели бонбони. Падали като големи зърна град но били в различни цветове: зелени розови виолетови сини. Всички се втурнали по улицата да си пълнят джобовете. Но не успявали да съберат всичко защото валило силно.

Горният текст има нужда от:

- а/ четири запетаи;
- б/ пет запетаи;
- в/ шест запетаи;
- г/ седем запетаи.

11. Изгря топлото слънце. Усмихна се дяволито и погали цъфналите дървета. Запяха птиците. Весело зажузаха пчели. Събудиха се пролетните цветя и радостно му помахаха. Игривият вятър стихна и се скри между дърветата.

В текста има:

- а/ три прости и три сложни изречения;
- б/ четири прости и две сложни изречения;
- в/ едно прости и пет сложни изречения;
- г/ две прости и четири сложни изречения.

12. На десния бряк на река Дунаф, в един транлив храст, имаше гнездо на чучолига. Тя лежеше на яйцата и с нетарпение учакваше своите рожби. Мъшката птица се стрелкаше ту до гнездото, ту из въздоха, за да нахрани бъдещата майка.

Правописните грешки в текста са:

- а/ шест;
- б/ седем;
- в/ осем;
- г/ девет.

III. Съчинение

Вълшебният свят на детството

Пишете съчинението на кариания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

9 юни 2015 година

I. Диктовка.

Настъпи златолиста есен. През нощта заваля силен дъжд и
повя хлад. Слънчогледите наведоха тежките си главички и се сгушиха
уплашено в жълтите си шапчици. Сладкопойните птици отдавна си
бяха взели сбогом с другарите си. Само врабците тревожно
чуруликаха и търсеха някой гостоприемен комин.

На сутринта небето се избистри. Гроздоберци се приготвиха за
беритба. Очакваха помощта на усмихнатото слънце. Поеха по пътя с
песни и свирни, сякаш отиваха на сватба.

Състезание по български език и литература – IV клас
14 юни 2016 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариения лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Кое твърдение е грешно:

- а/ редактирането в текста се осъществява чрез заместване, прибавяне, съкращаване, разместване;
- б/ пряка реч са думите на героите, предадени без изменение;
- в/ словоред се нарича редът на думите в изречението;
- г/ простото изречение съдържа две или повече сказуеми.

2. На кой ред всички думи са написани грешно:

- а/ нощ, усмивка, изкуство, свадбар;
- б/ сняк, обуфка, расказ, момак;
- в/ мед, врапче, вятар, таралеш;
- г/ катинар, испит, дете, грат.

3. На кой ред са написани само съществителни имена от женски род:

- а/ песен, дъжд, самолет, гара;
- б/ зрънце, птица, торба, риба;
- в/ радост, маска, прелест, мисъл;
- г/ слънце, люляк, ябълка, искра.

4. На кой ред всички глаголи са написани правилно:

- а/ изписвам, бягам, разтопявам, свиря;
- б/ потценявам, фнимавам, копувам, вървя;
- в/ крия, летя, вдигъм, карам;
- г/ истривам, пиша, гоня, броя.

5. В кое изречение глаголт е в първо лице, множествено число, сегашно време:

- а/ Днес ще ходим на екскурзия.
- б/ В часа решавахме трудни задачи.
- в/ Купихме всичко за пътуването.
- г/ Пишем свой вариант на приказка.

6. На кой ред думите са антоними:

- а/ радост, възторг, скръб, болка;
- б/ род, роден, родина, народ;
- в/ малки, големи, млади, стари;
- г/ красив, хубав, храня се, ям.

7. В кое от изреченията няма наречие:

- а/ Разгледахме интересните експонати.
- б/ Клоунът смешно крачеше с големите си обувки.
- в/ Футболистите играха силно в този мач.
- г/ Утре ще довършим работата по проекта.

8. В кое изречение думите са употребени в преносно значение:

- а/ Пролетните цветя цъфнаха.
- б/ Колата се движеше бързо по пътя.
- в/ Леденият му поглед смрази детските души.
- г/ Учениците донесоха цветя за празника.

9. Магьосник... изпусна далекоглед.... Дъжд... продължи да вали. Овчар... седна на камък.... Стари... дъб потръпна от полъх... на северни... вятър. Учител... бавно отвори дневник....

Поставете пропуснатите определителни членове.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ шест пълни и четири кратки;
- б/ четири пълни и шест кратки;
- в/ пет пълни и петкратки;
- г/ три пълни и седем кратки.

10. Привечер дъждът заплака че е самичък и няма приятели. Започна да рисува по прозорците да полива щедро градинките да простира капки по клоните да къпе спящото градче. Изми прилежно площадите алеите и булевардите. Без да жали свежа влага напои жадните цветя.

Горният текст има нужда от:

- а/ пет запетаи;
- б/ шест запетаи;
- в/ седем запетаи;
- г/ осем запетаи.

11. Мога с часове да седя пред камината и да гледам огъня. Душата ми се изпълва с тишина и мислите ми ме отвеждат далече. Радостно подскачат пламъците. Странно играят сенките. Потъвам в миналото и губя чувството за време.

В текста има:

- а/ три прости и две сложни изречения;
- б/ две прости и три сложни изречения;
- в/ четири прости и едно сложноизречен;
- г/ едно просто и четири сложни изречения.

12. На бял кон седеше млат момак. Червена мантия пукриваше раменете му. На гърдите проблясваше тешка сребарна броня. В дясната си рака даржеше остро копие.

Правописните грешки в текста са:

- а/ пет;
- б/ шест;
- в/ седем;
- г/ осем.

III. Съчинение

Човекът и природата-врагове или приятели

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

14 юни 2016 година

I. Диктовка.

Достойният човек се вслушва в съвестта си. Не лъже и не заблуждава другите. Честността и доблестта са негови ценни качества. Не се страхува да си признае, ако е сгрешил. Той се учи от грешките си и така става още по-умен и по-добър.

Недостойният човек се опитва да скрие истината или казва само част от нея. Способен е да предаде приятелите си. Завижда на онези, които го превъзхождат с нещо. На него не може да се разчита. Всеки сам избира какъв да бъде-достоеен или недостоеен човек.

Състезание по български език и литература – IV клас

13 юни 2017 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариания лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. Кое твърдение е вярно:

- а/ сложното изречение има два подлога и едно сказуемо;
- б/ думите са многозначни, когато са близки по смисъл;
- в/ числителното име означава признак на предмет;
- г/ съобщителните изречения завършват с точка.

2. На кой ред всички думи са съществителни имена:

- а/ буря, цвете, пясък, дъжд;
- б/ нощен, мъгла, вятър, тежки;
- в/ водолаз, първи, приказка, високо;
- г/ ходя, звезда, нощ, море.

3. На кой ред са прилагателните имена са в мъжки род:

- а/ трудна, чиста, красива, тъжна;
- б/ горещо, люто, бистро, смело;
- в/ весел, жълт, бодлив, златен;
- г/ младо, силна, тъмен, здрав.

4. На кой ред всички глаголи са написани грешно:

- а/ бягам, олавям, игоня, работя;
- б/ рисувам, четъ, бройъ, мисля;
- в/ фдишвам, упитвам, раскъсвам, вървъ;
- г/ плувам, спя, потценявам, държъ.

5. В кой от следните редове глаголите са в минало несвършено време:

- а/ пеех, риташе, миеха, слизаха;
- б/ пих, сложих, казах, дадох;
- в/ играем, даваме, търся, чувам;
- г/ ще ходя, ще слушам, ще броя, ще пея.

6. В кое от изреченията има наречие:

- а/ Весели песни огласиха гората.;
- б/ Иван донесе красив букет.;
- в/ Тъмни облаци покриха небето.;
- г/ Утре ще ме изпитат по математика.

7. На кой ред думите не са антоними:

- а/ лек, тежък, богат, беден;
- б/ горещ, студен, весел, тъжен;
- в/ сложен, дума, спя, летя;
- г/ радост, тъга, любов, омраза.

8. На кой ред думите са синоними:

- а/ родина, народ, род, роден;
- б/ блестящ, бляскав, лъскав, лъщящ;
- в/ усмихнат, златен, далечен, плах;
- г/ нежен, груб, красив, грозен.

9. Лекар... прие пациен... . Огън... бавно догаря. Влак... навлезе в тунел... . След заек... на пътя излезе вълк... . Ученик... отвори учебник....

Поставете пропуснатите определителни членове.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ четири пълни и пет кратки;
- б/ пет пълни и четири кратки;
- в/ три пълни и шест кратки;
- г/ шест пълни и три кратки.

10. Угасна топлият летен ден и лека хладина повя над земята. Вечерният здрач бавно потъмня. В небето затрепкаха светли звезди. Щурци запяха своята песен, а жабите им пригласяха. Нощта прегърна уморената земя. Селцето стихна и къщите заспаха. Само реката шумеше в дола.

Текстът е съставен от:

- а/ четири сложни и три прости изречения;
- б/ три сложни и четири прости изречения;
- в/ две сложни и пет прости изречения;
- г/ пет сложни и две прости изречения.

11. Юнакът стиснъл кривака си и зачакъл. По едно време се чул страшен гръм и трясак. Светкавици раздрали небето. Лъмята се появила нат къщите. Щом я видял, момакът я пузнал.

Правописните грешки в текста са:

- а/ пет;
- б/ шест;
- в/ седем;
- г/ осем.

12. Поповата лъжичка живееше в една много хубава локва. Тя си плуваше по цял ден гмуркаше се подскачаше играеше си. Около нея имаше много жаби – те спореха помежду си надвикваха се но поповата лъжичка не им обръщаше внимание.

В текста трябва да се поставят:

- а/ две запетаи;
- б/ три запетаи;
- в/ четири запетаи;
- г/ пет запетаи.

III. Съчинение

В чудния свят на книгите

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

13 юни 2017 година

I. Диктовка.

Ношувахме в дядовата къща, която се намира в живописно планинско селце. Събудих се преди разсъмване и излязох навън. В нощното небе сияеше бялата луна. Около нея трепкаха хиляди звезди. Някои светеха по-силно, други по-слабо.

Постепенно небето просветля и на изток хоризонтът се обагри в оранжево. Каква прекрасна гледка е изгревът на слънцето! В ранното утро зачуруликаха птици. Вдишвах дълбоко чистия въздух и чувствах свежестта му. Не можех да се нарадвам на красивия планински пейзаж.

Състезание по български език и литература – IV клас

12 юни 2018 година

I. Диктовка.

Пишете диктовката на кариерния лист!

II. Тестови задачи.

Оградете с кръгче буквата на верния отговор:

1. При подробен преразказ се преразказва:

- а/ най-важното от текста;
- б/ най-интересното от текста;
- в/ цялото съдържание на текста;
- г/ началото и края на текста.

2. Кое твърдение е грешно:

- а/ Текстът се състои от изречения, свързани по смисъл.;
- б/ Главните части на изречението са подлог и сказуемо.;
- в/ Антонимите са думи с противоположно значение;
- г/ Прилагателното име не се съгласува по род и число със съществителното име.

3. На кой ред всички думи са написани неправилно:

- а/ лист, молив, врапче, звезда;
- б/ льф, вихар, сняк, футбол;
- в/ войник, компютар, мед, бисер;
- г/ очила, вятар, буря, грозд.

4. На кой ред сложните думи са прилагателни имена:

- а/ водолаз, автомивка, прахосмукачка, звездоброец;
- б/ словоред, трудолюбие, животновъд, водопровод;
- в/ риболовец, ледоход, автопилот, високоговорител;
- г/ небесносин, триглав, русокос, яркочервен.

5. В кое изречение глаголът е в първо лице, множествено число, сегашно време:

- а/ Чета интересна книга.;
- б/ Дълго вървахме по тясната пътека.;
- в/ Гледаме интересния спектакъл.;
- г/ Утре ще ходим на поход.

6. На кой ред всички изрази са в преносно значение:

- а/ студен поглед, тежък характер, златни ръце;
- б/ есенни цветя, вълчи вой, малко момче;
- в/ известен писател, висока сграда, червен автомобил;
- г/ сламена шапка, жълт минзухар, шоколадова торта.

7. В кое от изреченията няма наречие:

- а/ Слънцето бавно залезе.;
- б/ Утре ще се проведе състезанието.;
- в/ Есенният дъжд разкаля улиците.;
- г/ Камен уверено ни поведе към върха.

8. На кой ред изречението е възклицателно:

- а/ Ще ходим ли на кино?;
- б/ Книгата е прозорец към света.;
- в/ Затвори вратата!;
- г/ Каква красива гледка!

9. Будилник... силно извъня. Младеж... извърна глава към прозорец... . Листата се разпиляха от вятър... . Кълвач... кацна на клона. Южняк... стопли земята. Повикаха и най-малки... брат.

Поставете пропуснатите определителни членове.

В изреченията броят на пълните и кратки определителни членове е:

- а/ четири пълни и три кратки;
- б/ три пълни и четири кратки;
- в/ пет пълни и два кратки;
- г/ два пълни и пет кратки.

10. Есента си отиде и дойде зимата. Дните стават все по-къси. Навън вали сняг и духа вятър. Мраз сковава земята. По заснежените клони на дърветата кацат черни гарвани. Гледам през прозореца как бавно се сипе снегът.

В текста има:

- а/ три сложни и три прости изречения;
- б/ четири сложни и две прости изречения;
- в/ две сложни и четири прости изречения;
- г/ едно сложно и пет прости изречения.

11. Тръгнали бабата и дядото да берат гъби. Щом излезли патето гракнало четири пъти изпляскало с крилца и се превърнало в красиво момиче. Девојката измела къщата поляла цветята в градината сготвила чорбица. Ушила две ризи украсени с чудни шевици.

Горният текст има нужда от:

- а/ три запетаи;
- б/ четири запетаи;
- в/ пет запетаи;
- г/ шест запетаи.

12. Слънцето грееше топло от небето. Снегът се тупеше. Из полету се виждъха кафяви петна земя и се издигъше пара. На едно дърво бе кацнъла врана. Навред шуртяхъ путочета и блестяхъ локвички.

Колко правописни грешки са допуснати в текста:

- а/ шест;
- б/ седем;
- в/ осем;
- г/ девет.

III. Съчинение

Моите думи за България

Пишете съчинението на карирания лист!

Състезание по български език и литература – IV клас

12 юни 2018 година

I. Диктовка.

От едната страна на пътя се издигаха скали. С всяка стъпка те изглеждаха все по-високи. Слънцето позлатяваше техните остри върхове. Хладният и чист въздух, напоен с аромата на горски цветя, ни вливаше сили. Чувствах се по-здрав и по-силен сред свежата природна зеленина.

Скоро стигнахме до скалистия бряг на реката. Тя образуваше пенлив водопад и изпълваше околността с дивната си мелодия. Стоях като омагьосан пред това природно творение. Бях възхитен от красотата на нашата природа.